

Lapin elokuvakomission House of Laplandin jälkeinen toiminta / kysely kunnille

Kunnanhallitus 10.10.2024 § 393

204/14.01.00/2024

Päätösesitys Pelkosenniemen kunta ilmoittaa alustavan halukkuuden olla mukana Lapin Elokuvakomission HOL:n jälkeisessä toiminnassa. Lopullinen päätös tehdään, kun kustannusjakoperiaatteen ja kustannukset ovat tarkentuneet.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Käsittely Keskeytetyn kokouksen aikana elinvoimajohtaja selosti asiaa.

Anna-Kaisa Luoma-aho oli poissa pykälän käsittelyn ajan.

Perustelut

Lapin elämys- ja markkinointitalo House of Laplandin (HOL) yhtenä tehtävänä on ollut huolehtia Lapin elokuvakomission toiminnasta. Omistajakunnat ovat päättäneet keväällä 2024 HOL:n selvitystilaan asettamisesta ja käytännössä alasajosta. Elokuvakomission toiminta on nähty merkitykselliseksi ja tarpeelliseksi, jotta Lappiin saadaan elokuvatuotantoja. Elokuvatuotannoilla on suuri merkitys paikallistalouteen ja samalla Lapin tunnettisuus maailmalle leviää.

Ennen HOL:n alas ajoa Lapin elokuvakomissio ehti alkuvuonna 2024 toteuttaa Lapin liiton AKKE-rahoituksella selvityksen AV-alan alueellisten tuotantokannustimen käyttöönotosta Lapissa. Alueellinen tuotantokannustin tarkoittaa taloudellista tukea alueelle sijoittuville AV-alan tuotannoille. Sekä kansallisten että kansainvälisten tuotantokannustimien on todettu lisäävän alueen kiinnostavuutta av-alan toimijoiden suhteen kuvauspaikan valintaa tehdessä.

Hankkeen tuloksena loppuraportin mukaan oli, että yhteistä tuotantokannustinta ei haluta perustaa kaikkien 21 kunnan välillä, jos oma kunta ei suoranaisesti hyötyisi tuotannosta. Tuloksina saatiin aikaiseksi muutamia eri mallinnuksia, joita voisi hyödyntää tuotantokannustimen perustamiseksi tulevaisuudessa sekä rahoituksen että kriteeristön osalta. Hankkeen tuloksena kuitenkin av-alan hyötyjen ja mahdollisuuksien ymmärrys lisääntyi kunnissa.

HOL:n osakkaat ovat kokoontuneet 13.9. käsittelemään elokuvakomission toiminnan jatkoa. Tunturi-Lapin Kehitys ry on ilmoittanut halukkuutensa toimia jatkossa Lapin elokuvakomission väliaikaisena hallinnoijana. Ehtona hallinnointiin on se, että ne kunnat, jotka ovat mukana, myös hyötyvät tuotannoista. Tunturi-Lapin Kehitys ry on yhdessä HOL:n selvitysmiehen kanssa laatinut Lapin kunnille kyselyn, jossa pyydetään ilmoittamaan kunnan halukkuudesta olla mukana Lapin elokuvakomission HOL:n jälkeisessä toiminnassa. Ilmoitusta pyydetään lokakuun puoleen väliin (15.10.2024) mennessä. Suunnitelman mukaan Lapin elokuvakomissaari siirtyisi 1.11.2024 alkaen vanhana työntekijänä uuden työnantajan palvelukseen. Vuoden 2024 kustannuksiksi arvioitiin 10 000e/kk ja vuosi 2025 kustannusarvio on 120 000 euroa + mahdollinen 10-15% tuotantokannustin, valtiollisen 25% tuotantokannustimen lisäksi. Kustannukset tullaan jakamaan osallistuvien kuntien kesken.

Pelkosenniemiellä on viime vuosina toteutunut useampi AV-alan tuotanto (mm. Ohjus-elokuva), joihin kunta on antanut vähäisessä määrin tai ei lainkaan suoraa panosta. Suoraa rahaa ei ole maksettu, vaan tuotantoyhtiöitä on tuettu muilla toimilla. Vastineena kunta on saanut näkyvyyttä ja tuotantoyhtiöt ovat hyödyntäneet paikallista palvelutarjontaa. Yleisellä tasolla on tiedossa, että AV-alan tuotannoilla on myönteisiä alue- ja paikallistaloudellisia vaikutuksia. Kunnan omien panosten lisäksi Pelkosenniemi on osallistunut elokuvakomission kustannuksiin HOL:n rahoittamisen kautta. Kunta on rahoittanut HOL:a vuonna 2023 7400 eurolla. Elokuvakomission verkostot ja alan erityisammattitaito ovat jossain määrin hyödyttäneet kuntaa ja kunnan alueella vaikuttavia luovien alojen toimijoita.

AV-alan tuotantokannustimien selvityshankkeen tulosten pohjalta on ennakoitavissa, etteivät kaikki Lapin kunnat tule osallistumaan elokuvakomission ylläpitoon jatkossa. Näin ollen kuntakohtaiset kustannukset voivat nousta suuriksi, mutta lopullista tulosta ei vielä tiedetä. Koska kustannusten jakoperustetta ei ole esitetty, Pelkosenniemen osuutta ei tässä vaiheessa voida tarkemmin arvioida.

Yhteisen Lapin elokuvakomission eduiksi tässä vaiheessa voi arvioida alan asiantuntijuuden ja kotimaisten sekä kansainvälisten verkostojen käyttöön saaminen sekä mahdolliset tuotannot. Lapin alueellinen tuotantokannustin todennäköisesti lisää tuotantoja Lapissa. AV-alan tuotantojen sijoittuminen kuntaan voidaan nähdä paitsi paikallista elinkeinoelämää hyödyttävänä toimintana, myös kuntamarkkinointina. Lapin elokuvakomission asiantuntijuudesta voi nähdä myös laajempia hyötyjä paikallisille kulttuurialan toimijoille.

Vaihtoehtoja mukaan lähtemiselle ovat: 1) kunta ei lähde mukaan elokuvakomission toimintaan lainkaan tai 2) kunta lähtee mukaan vain elokuvakomissioon, mutta ei alueelliseen kannustimeen. Tässä tapauksessa kunta voisi kehittää myös omaa kannustinta.

Mikäli kunta ei lähde mukaan elokuvakomission toimintaan (ve1) mutta se haluaa tuoda esiin kunnan eri paikkoja kuvauslokaatioina, toiminta edellyttäisi kunnalta huomattavaa omaa työpanosta ja alan asiantuntijuuden kasvattamista tai ostopalvelupanoksia. Vaihtoehto on myös, ettei kunta aktiivisesti tavoittele tuotantoja, jolloin ei synny kustannuksia ja tuotantojen sijoittuminen kuntaan on sattumanvaraisempaa.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi
Esittelijä	Vt. kunnanjohtaja Lauri Lehtinen
Tiedoksi	Tunturi-Lapin Kehitys ry Elinvoimajohtaja
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.